

VI MIRHALLAVOITELU

Kysymys: Mitä voiteluun liittyviä Raamatun tapahtumia muistatte?

(Vastaus: Mm. Aaronin ja hänen poikiensa voitelu pappeuteen, Salomon ja Daavidin voitelu kuninkaaksi)

Vanhan testamentin aikaan kuninkaat ja papit voideltiin tehtävänsä. Samuelin kirjassa (Sam.10:1) kerrotaan, kuinka "Samuel otti esille öljypullon, kaatoi siitä öljyä Saulin päähän, suuteli häntä ja sanoi: 'Nyt Herra on voidellut sinut oman kansansa hallitsijaksi'". Myös pappeuteen voideltiin öljyllä: "Kokoa hajusteita parasta lajia: ...mirhaa, tuoksukanelia..., tuoksuruokoa..., kassiankuorta..., oliiviöljyä. Sekoita niistä pyhää öljyä... voitele myös Aaron ja hänen poikansa ja pyhitä heidät palvelemaan minua pappeina... Älköön sitä vuodatettako kenenkään muun ihmisen päälle älköönkä koskaan tehtäkö muuhun käyttöön öljyä, jolla on sama koostumus. Se on pyhää" (2. Moos. 30:23-25, 30, 32).

Uudessa testamentissa ei ole enää jakoa pyhitettyjen ja muiden välillä: Kristuksen valtakunnassa kaikki ovat kuninkaita ja pappeja (Ilm. 1:6), valittua sukua, kuninkaallista papistoa, pyhää heimoa, Jumalan omaa kansaa (1.Piet. 2:9) ja siksi jokainen kristitty voidellaan mirhalla.

Voitelulla on Raamatun kielessä edellä mainittujen lisäksi monia muitakin merkityksiä: öljy on ylitsevuotavuuden ja ilon merkki; se puhdistaa ja tekee notkeaksi; se on tervehtymisen merkki, sillä se tuo lievitystä vammoihin ja haavoihin; se saa säteilemään kauneutta, terveyttä ja voimaa.

Nämä kaikki öljyllä voitelemisen merkitykset löytyvät myös kirkon sakramentaalisesta elämästä. Ennen kastetta suoritettu öljyllä voitelu merkitsee puhdistumista ja vahvistumista, sairaiden voitelemisen taas tervehtymistä ja voimistumista.

Kysymys: Mainitaanko mirha Raamatussa?

(Vastaus: Mirha mainitaan Vanhassa testamentissa kallisarvoisena hajusteena. Uudessa testamentissa mirha mainitaan mm. itämaan tietäjien vastasyntyneelle Vapahtajalle tuomana lahjana)

Mirhavoitelun sakramentti periytyy apostolien ajoilta. Alkukirkossa jokainen vastakastettu sai Pyhän Hengen lahjan ja siunauksen apostolin tai piispan kätten päällepanemisen välityksellä. Apostolien teoissa kerrotaan, että Pietari ja Johannes panivat kätensä samarialaisten päälle, jotta he saisivat Pyhän Hengen. "Henki ei näet ollut vielä laskeutunut kehenkään heistä; heidät oli ainoastaan kastettu Herran Jeesuksen nimeen" (Apt. 8:16-17). Pyhän Hengen laskeutumista seurasivat toisinaan armon näkyvät ilmenemismuodot: ihmiset alkoivat puhua vierailta kielillä, profetoida ja tehdä ihmeitä, niin kuin apostoleillekin tapahtui helluntaina.

Kätten päällepaneminen oli helluntain jatkoa, sillä sen kautta saatiin Pyhän Hengen lahjat. Kun kristittyjen lukumäärä myöhemmin alkoi kasvaa eivätkä piispat enää pystyneet tapaamaan jokaista vastakastettua

henkilökohtaisesti ja käten päällepaneminen korvattiin mirhavoitelulla. Mirhavoitelun sakramentin toimittaa pappi. Suomen kirkossa käytettävä mirha saadaan Konstantinopolista eli Istanbulista ja tällä tavalla jokainen kirkon jäseneksi otettava saa patriarkan siunauksen.

Mirha keitetään suurella viikolla patriarkaatissa hopea-astioissa monien yrttien ja öljyn seoksesta. Mirhan valmistukseen osallistuu Ekumeenisen patriarkan lisäksi paikallisia metropoliittoja sekä edustajia patriarkaatin alaisuudessa olevista paikalliskirkoista.

Kysymys: Toimitetaanko mirhavoitelu vain lapselle?

(Vastaus: Mirhavoitelu voidaan toimittaa minkä ikäiselle tahansa.)

Mirhalla voitelun sakramentti on lyhyt toimitus. Kasteen yhteydessä toimitettavan mirhavoitelun aluksi pappi lukee rukouksen, jossa ensin kiitetään Jumalaa siitä, että Hän on asettanut kasteen pyhän sakramentin pelastukseemme. Rukouksen loppuosassa anotaan, että Herra antaisi kastetulle Pyhän Hengen lahjan sinetin ja oikeuden osallistua Kristuksen ruumiin ja veren sakramenttiin. Rukouksen jälkeen pappi voitelee kastetun otsan, silmät, sieraimet, suun, korvat, rinnan, kädet ja jalat lausuen sakramentin toimitussanat: ”Pyhän Hengen lahjan sinetti”.

Kasteen ja mirhallavoitelun sakramenttien jälkeen suoritetaan käynti kasteastian ympäri. Tämä on muistona varhaiskristilliseltä ajalta, jolloin kasteet suoritettiin erillisessä kastekappelissa ja kastetut tulivat sieltä saatossa kirkkoon. Nykyisessä käytännössä kummit kastetun kanssa pappia seuraten kiertävät kasteastia kolmesti ympäri. Tämän saaton aikana veisataan kolme kertaa: ”Te kaikki, jotka olette Kristukseen kastettuja, olette pukeneet Kristuksen yllenne. Halleluja.” (Gal. 3:27)

Voitelu on merkki seurakunnan täydellisestä jäsenyydestä. Mirhalla voideltu lapsi on aikuisten tavalla oikeutettu osallistumaan Herran pyhään ehtoolliseen.

Ortodoksiseen kirkkoon liittyvä kristitty käytyään synnintunnustuksella saa mirhavoitelun. Kirkkoon liittyjän ollessa aikaisemmalta tunnustukseltaan roomalaiskatolinen mirhavoitelun sakramenttia ei toimiteta, mikäli hänet on konfirmoitu. Kastamaton kirkon jäsenyyteen haluava saa opetuksen jälkeen kasteen ja mirhavoitelun sakramentit.

Kysymys: Mikä on mirhavoitelun tarkoitus?

(Vastaus: Mirhavoitelu on kasteen vahvistaminen. Mikäli kirkkoon liittyvä on saanut jo kristillisen kasteen esimerkiksi luterilaisena ollessaan, niin sen kautta ihminen liitetään kirkon jäseneksi)

Mirhavoitelussa ihminen saa Pyhän Hengen lahjan sinetin. Sinetti on henkilön vertauskuva, hänen arvovaltansa merkki, merkki hänen omistusoikeudestaan. Esimerkiksi sotilaat merkittiin heidän johtajansa sinetillä ja orjat heidän isäntänsä sinetillä. Sinetti vahvistaa oikeustoimen päteväksi tai asiakirjan oikeaksi ja tekee sen tilanteesta riippuen salaiseksi.

Kristus sanoo itsestään, että Isä on merkinnyt hänet sinetillään (Joh. 6:27). Kristittykin on merkitty sinetillä: ”Se, joka vahvistaa meidät teidän kanssanne Kristuksessa ja joka on voidellut meidät, on Jumala, joka on

antanut vakuudeksi Hengen” (2. Kor. 1:22). Pyhän Hengen sinetti merkitsee, että kristitty kuuluu kokonaan Kristukselle, että hänet on asetettu ainiaaksi Herran palvelukseen ja että hänelle on luvattu Jumalan varjelus lopun ajan koetuksessa.

Mirhavoitelu tarkoittaa sitä, että ihmiselle annetaan lahja tulla osalliseksi Pyhästä Hengestä. Tästä lahjasta Kristus puhui opetuslapsilleen ehtoollisella: ”Minä käännyin Isän puoleen ja hän antaa teille toisen puolustajan, joka on kanssani ikuisesti. Tämä puolustaja on Totuuden Henki” (Joh. 14:16-17).

Pyhän Hengen lahjaa ei pidä ottaa passiivisesti vastaan, vaan se on omaksuttava aktiivisesti. Pyhittäjä Serafim Sarovilainen tapasi sanoa, että kristityn elämän tarkoitus on ”Pyhän Hengen saavuttaminen, Pyhän Hengen yhteyttä kohti kilvoittelemisen.” Me olemme saaneet jumalallisen Hengen pantiksi, mutta meidän on kilvoiteltava päästäksemme sen yhteyteen, löytääksemme sen ja antaaksemme sen vallita meissä. Kuten apostoli Paavali sanoo (Gal. 5:22): ”Hengen hedelmää taas ovat rakkaus, ilo, rauha, kärsivällisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, lempeys ja itsehillintä.”

Piispan toimittaa myös ikonin siunaamisen mirhalla sekä käyttää kirkkoa vihkiessään mirhaa. Tässäkin yhteydessä mirhan käyttö merkitsee sitä, että pyhitetty ikoni ja vihitty kirkko ovat ainiaaksi asetettu Herran palvelukseen.

Laulu: Sinä, oi Herra / hyvytesi suuret teot ilmaisit meissä, / ja siitä kiitollisina me ansiottomat palvelijasi / kunnioittaen Sinua ylistämme, siunaamme ja Sinulle kiitosta kannamme. / Veisaten ja ylistäen laupeuttasi / me nöyrän palvelijan rakkaudella Sinulle laulamme: / Hyväntekijä Vapahtajamme, kunnia olkoon Sinulle. (4. sävelmä)